

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslagets baggrund og formål

Muligheden for, at ældre og personer med et handicap frit kan vælge en ældrebolig m.v. var en del af regeringens ældrepakke, der trådte i kraft den 1. juli 2002.

Efter de tidligere regler i lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. og lov om byfornyelse og boligforbedring, havde ældre og personer med handicap, der ønskede at flytte til en ældrebolig m.v., i en anden (amts)kommune, kun ret til af få anvist en sådan bolig efter samme retningslinier, som var gældende for (amts)kommunens egne borgere, hvis de pågældende opfyldte en af de konkrete grunde, der var fastsat i lovgivningen. Disse grunde var flytning 1) med henblik på at bevare tæt kontakt til pårørende, 2) af religiøse grunde, 3) til et bomiljø med et særligt tegnsprog for døve eller 4) til en særlig bolig, beregnet for personer, der er omfattet af lov om erstatning til besættelsestidens ofre.

Formålet med at indføre frit valg af ældrebolig m.v. har således primært været at sidestille ældre og handicappede boligsøgende med andre boligsøgende, idet de uanset begrundelse har fået mulighed for frit at vælge, hvor de vil bo.

Ved lovens ikrafttræden fandtes der kun meget sparsomme oplysninger om ældres og handicappedes flyttefrekvens. Den tidligere ordning med begrænset adgang til at flytte over kommunegrænserne blev benyttet af ca. 1.500 personer årligt. Dette antal blev med nogen usikkerhed vurderet til at ville stige til ca. 3.000 personer årligt. Da det ikke kunne udelukkes, at ordningen dermed kunne give anledning til visse tilpavnings- og kapacitetsproblemer i nogle kommuner og amtskommuner, blev det i § 4, stk. 2, i lov nr. 423 af 6. juni 2002 fastsat, at der skulle fremsættes forslag til revision af fritvalgsordningen for Folketinget i folketingsåret 2005-2006.

Gældende ret

Reglerne om frit valg af ældrebolig m.v. i §§ 58 a –

58 c i lov om almene boliger m.v. og § 92, stk. 3-5, i lov om social service indebærer, at ældre og personer med handicap, herunder personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et særligt behov for almene ældreboliger, amtskommunale botilbud samt plejehjem og beskyttede boliger, jf. almenboliglovens § 105 og servicelovens §§ 92 og 140, har ret til frit at vælge sådanne boliger. Retten gælder endvidere boliger ombygget efter lov om byfornyelse eller lov om byfornyelse og boligforbedring, som er særligt indrettet for den nævnte personkreds, og boliger efter den tidligere lov om boliger for ældre og personer med handicap.

Retten til frit valg af ældrebolig m.v. gælder uanset boligens beliggenhed, når behovskriteriet er opfyldt i bopæls(amts)kommunen og ved flytning til anden (amts)kommune både i bopæls(amts)kommunen og tilflytnings(amts)kommunen. Tilflytnings(amts)kommunens behovsvurdering skal ske efter samme retningslinier, som gælder for (amts)kommunens egne borgere.

Retten til frit valg af ældrebolig m.v. omfatter retten til, at ægtefælle, samlever eller registreret partner kan følge med. Den tilbudte bolig skal i så fald være egnet til 2 personer. Efterlevende ægtefælle m.fl. har ret til at fortsætte lejeforholdet.

I praksis kan fritvalgsordningen indebære, at den behovsvurderede optages på venteliste. Ledige boliger anvises til de personer på ventelisten, der har størst behov for den pågældende bolig og derefter til de personer, der i længst tid har stået på ventelisten.

Kommunalbestyrelsen eller amtsrådet kan i særlige tilfælde og af hensyn til at kunne tilbyde egne borgere en passende bolig eller et passende botilbud beslutte, at udefrakommende midlertidigt ikke kan optages på venteliste, bortset fra personer, der flytter af de grunde, der også efter de tidligere gældende regler berettigede til flytning over (amts)kommunegrænser.

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 423 af 6. juni 2002 – lov om ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v., lov om boliger for ældre og personer med handicap og lov om bo-